

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:
 Egész évre 14.40
 Fél évre 7.20
 Negyed évre 3.60
 Egy óra 1.20
 Egyes szám 4 fill.

UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:
 Egész évre 24.—
 Fél évre 12.—
 Negyed évre 6.—
 Egy óra 2.—
 Egyes szám 6 fill.

POLITIKAI NAPILAP
 AZ ORSZÁGOS EGYESÜLT FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA.
 Alapította:
GOMBOS FERENCZ.

Szerkesztőség:
 Deák Ferencz-utca 19. sz.

Kiadóhivatal:
 Deák Ferencz-utca 19. sz.

Az olasz hadüzenet.

Budapest, május 23. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Bécsből jelentik: Az olasz nagykövet ma délután fél négy órakor megjelent a közös külügyminiszternél és átnyújtotta neki Olaszország hadüzenetét.

Az olasz hadüzenet szövege, amelyet Avarna herceg ma délután a külügyminiszternek átnyújtott, a következő:

E hó negyedikén tudtul adattak a cs. és kir. kormánynak ama súlyos okok, amelyek miatt Olaszország igaz jogában bizakodva **semmisnek és e naptól fogva hatálytalannak jelentette ki Ausztria-Magyarországgal való szövetségi szerződését, amelyet a cs. és kir. kormány megsértett és e tekintetben újból visszanyerte cselekvési szabadságát.** A királyi kormány szilárdan eltökélve arra, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel gondoskodik az olasz jogok és érdekek védelméről, nem vonhatja ki magát azon kötelezettsége alól, hogy nemzeti aspirációi teljesítése céljából minden jelenlegi és jövőbeli fenyegetéssel szemben megtegye azon intézkedéseket, melyeknek megtételére az események készítetik. Őfelsége kijelenti, hogy holnaptól kezdve Olaszország Ausztria-Magyarországgal szemben hadiállapotban levőnek tekinti magát.

A király manifesztuma a nemzethez.

Budapesti, május 23. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Őfelsége a következő legfelsőbb királyi kéziratot intézte *Tisza István* gróf miniszterelnökhöz: Kedves gróf Tisza! megbízom önt, hogy népeimhez intézett mellékelt manifesztumom kihirdetése iránt intézkedjék. Kelt Bécs, 1915. évi május hó 23-án *Ferencz József s. k., Tisza István s. k.*

Népeimhez!

Olaszország királya háborút üzent. Az olasz királyság olyan hűszegést követelt el két szövetségessével szemben, minőre nincsen példa a történelemben. Több mint harminc évig tartó szövetséges viszony után, amelyben növelhette területét és nem sejtett virágzásra emelkedhetett, cserben hagyott Olaszország a veszély perceiben s kibontott lobogóval ment át az ellenség táborába. Mi nem fenyegettük Olaszországot, nem ejtettünk csorbát tekintélyén, nem érintettük becsületét és érdekeit. Minden teljesítettük mindég szerződési kötelezettségeinket és védelmünkben részesítettük, midőn hadrakelt. Még többet tettünk, midőn Olaszország sóvár pillantásait a mi határaink felé vetette. A szerződéses viszony és a béke fenntartásának céljából nagy és fájdalmas áldozatokra határoztuk el magunkat. Olyan áldozatokra, amelyek mélyen érintették atyai szívünket.

Olaszország azt hitte, hogy kizsákmányolhatja a pillanatot, kapzsisága nem volt kielégíthető. Be kell tehát a végzetnek eljésednie. Tíz havi óriási küzdelemben és fenkölt szövetségesem hadaival való hűséges fegyverbarátságban győzelmesen állottak meg seregeim helyüket az északi hatalmas ellenséggel szemben.

A délről alattomban támadó új ellenség nem új ellenfelünk. Novara, Mortara, Kustozza és Lissa nagy emlékeztetője koromnak, meg annyi büszkesége. Valamint Radetzkynek, Albrecht főhercegnek és Tegethoffnak, szárazföldi és tengeri haderőmben élő szelleme arról biztosít, hogy a monarchia határait dél felé is sikerrel fogjuk megvédeni.

Üdvözlöm harcban kipróbált, diadallal övezett csapataimat! Bizom bennük és vezéreikben és bizom népeimben, akik példátlan áldozatkészségükért fogadják atyai köszönetemet. A Mindenható áldja meg zászlóinkat és vegye oltalmába igazságos ügyünket.

Kelt Bécsben, 1915. évi május hó 23-án.

Ferencz József s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Az olasz mozgósítást elrendelték.

Budapest, május 23. (Miniszterelnöki sajtóosztály.)

Róma, május 23. *A király elrendelte a hadsereg és a flotta általános mozgósítását és az összes járműveknek és a szállításra szolgáló állatoknak rekvirálását.*

Németország szakított Olaszországgal.

Berlin, május 23.

Mivel az olasz kormány Ausztria-Magyarország ellen intézett támadással a Németországgal kötött szerződést jogok nélkül felbontotta, ezért Bülow római német nagykövet utasított, hogy Machio br. nagykövetünkkel együtt hagyja e Rómát.

Pünkösdi hadizenet.

Piros pünkösdi napja fekete pünkösdjévé degradálódott Olaszországnak. A katolikus világ nagy ünnepének, a szentlélek eljövételének napját választották ki Olaszország sorsának felelős intézői, hogy háborút izenjenek annak a nagyhatalomnak, amely harminchárom évig jóban, rosszban ott állott az akkor még papíros-nagyhatalom, a mi szárnyaik alatt tollasodott meg Itália. Ausztria egy győzelmes olasz háborúval a háta mögött nagylelkűen baráti jobbot nyújtott Olaszországnak, pedig lett volna oka duzzogni azért, hogy győztes háborúja után Itália gyöngyét, Velencét és jókora olasz territoriumot kiszakítottak testéből.

Olaszország nem bánta meg a velünk kötött fegyverbarátságot. Ugyiszólván a monarchia verekedte ki neki a nagyhatalmi állást és tekintélyt s legutóbb az olasz-török háború alatt minden szimpátiánk ellenére a vörös félhold ellen kellett latba vetnünk befolyásunkat a hadviselésben változatlan hadi-szerencsétlenséggel verekedő Itáliának.

És akkor, amikor a lenézett, barbárnak csufolt török olyan gyönyörű bizonyosságait adta becsületességének és hűségének, a dédelgetett Olaszország megvárta, amíg a győztes hadviselésben energiaforrásunk tetemes részét belevittük, könnyű szívvel semmisnek jelentette ki a három évtizeden át mindig csak az ő javára funkcionáló hármasszövetséget, felállította a nevetségességig képtelen követeléseit s kitérve a becsületes alkúnak még létező kapcsolat: *piros pünkösdi napjára pedig előállott a hadizenettel.*

A hitszegésnek ilyen gyalázatosan perfid példája még nem akadt a világtörténelemben. De hisszük, hogy annak a dühnek és elkeseredett gyűlöletnek sem, amely most minden jó magyart eltölt. Olaszország telhetetlen kapzsiságában Fiuméra, a mágyár korona gyöngyére is rávetette szemét: meg fogjuk mutatni, hogy kemény fába vágja a fejszét az, aki államiságunk egysége és csorbitatlansága ellen tör. Ez a mi pünkösdi fogadásunk: fekete pünkösdjé ez Olaszországnak, amelyet a késő bánat fekete napjai fognak követni.

Ostromállapot Olaszországban.

Róma, május 23.

Hir szerint Brescia, Verona, Vicenza, Melluno, Udine, Velence, Trevisa, Padua-Ferrara, Manzuában és az adriai parton levő szigeteken és a védelemre alkalmas erődítésekén ostromállapotot léptetett életbe az olasz kormány.

Ujabb olasz minisztertanács.

Chiasso, május 23.

Ma délelőtt tíz órakor újabb minisztertanács ült össze. A tanácskozás előtt Salandra egyórás audiencián volt a királynál.

Szorul a gyűrű Przemysl körül.

Volamichova, május 23.

Przemysl körülzáró gyűrűnk egyre szorosabbá válik. Tegnap a várból kiszálló két repülőgépet leszállásra kényszerítettünk. Przemysl felett állandó repülőgépeink keringenek.

Az olasz postával megszakadt az érintkezés.

Lugano, május 23.

A Stampa írja: Miután a monarchia a határon visszautasította az olasz postaszakokat, megszakította a vonatösszeköttetést, visszavonta a vámhatóságokat, a háború megkezdettnek tekinthető.

Török győzelem a Dardanelláknál.

Budapest, május 23.

(Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Konstantinápoly, május 23. (Hivatalos.) Tegnap a Dardanelláknál gyengébb tüzéségi és gyalogsági tüzelésen kívül más akció nem volt. Két angol páncélos hajó lövöldözte gyalogsági állásainkat az európai és ázsiai parton. A páncélos hajó egyike, amelyet a parti ütegeink két gránátja eltalált, a Mort öbölbe menekült a Dardanellákból. A többi arcvonalon nincs jelenteni való.

Ultimátum helyett hadizenet.

Róma, május 23.

A hivatalos „Messagero“ írja: Miután a Monarchiától és Németországtól hadizenet nem várható, Olaszország fogja ezt megcselekedni. Az ultimátum felesleges, a háború a hadizenet után nyomban megkezdődik.

A hadizenet azóta történik, mert a monarchia az olasz kompenzációs követeléseket nem akarta teljesíteni. Kétségtelen ezek után, hogy Németország és Törökország megizeni a háborút Olaszországnak.

A müncheni olasz konzul elutazott.

Budapest, május 23.

A müncheni olasz konzul egész személyzetével elutazott. Olaszország képviselőjét a sváici konzul vette át.

Ujabb orosz vereség Bojánnál.

Ezernyolcszáz fogoly.

Budapest, május 23. (Miniszterelnökségi sajtóosztály)

(Hivatalos.) Az általános helyzetben nem állott be lényeges változás. Az oroszoknak Jaroslavlól keletre és Felső-Dnyeszer mentén ellenünk intézett támadásait éppugy, mint eddig, az ellenség nagy veszteségei mellett visszavertük. Szintugy meggyűsült az oroszoknak Bojánnál Osernovictól keletre megújított kísérlete, hogy a Pruthon átkeljenek. A kielcei hegyvidéken egy ütközetben ezernyolcszáz orosz elfogtunk.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Kétezerhatszáz foglyot ejtettek a németek.

Budapest, május 23. (Miniszterelnöki sajtóosztály.)

Berlin, május 23. A nagytámadás jelentőse:

Nyugati hadszíntér: Givenchynél reánk nézve kedvező lefolyású szuronyharcok még folyamatban vannak. Tovább délre a Bethne-lensi uton és Loretto-magaslat tetején francia támadásokat visszavertünk. Ablaintól közvetlenül északra sikerült az ellenségnek a már jelentett éjjeli előretörésével legelől levő árkaik egy kis részében lábát megvetnie. Neuville-től délre támadásunkkal némi tért nyertünk. Kilencven franciát elfogtunk és két géppuskát zsákmányoltunk. Maas és Mosel között ismét heves ágyuharcok folytak. Az ellenség egy támadását Bois de Petreben visszavertük.

Keleti hadszíntér: Szawle vidékén az orosz északi szárnyat megtámadtuk és megvertük, *egyezerhatszáz fogoly és hét géppuska volt a zsákmány.* Az oroszoknak éjjeli ellentámadásai meggyűsultak. Dubissa mentén az oroszoknak Misiuny-Zemigola-vonal ellen intézett erős éjjeli támadásait visszautasítottuk, *egyezer fogoly maradt kezünkben.* A Njementől délre is balul üfött ki az ellenségnek Pilzviszkitől északra ellenünk intézett éjjeli támadása.

Délkeleti hadszíntér: Semmi újság.

Görz község tanácsát feloszlatták.

Trieszt, május 23.

A helytartó rendeletére Görz város község tanácsát feloszlatták.

A budapesti olasz konzul elutazott.

Budapest, május 23.

Az olasz konzul megkapta utlevelét és holnap elutazik. Az olasz érdekek védelmét az amerikai konzulátus vette át.

Tüntetések Budapesten és Bécsben.

Budapest, május 23.

Budapesten nagy tömeg tüntetett a háború ellen. Bécsben szintén zajos tüntetés volt. Kilenc órakor nagy tömeg járta be az utcákat, éltetve a hadsereget.

— Le az árulókkal! Le Itáliával! — kiabálták. A tüntető tömeg késő este oszlott szét.